

พฤติกรรมของผู้ดูแลในการดูแลเด็กป่วยโรคเรื้อรังอายุต่ำกว่า 5 ปี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

พฤติกรรมของผู้ดูแลในการดูแลเด็กป่วยโรคเรื้อรังอายุต่ำกว่า 5 ปี

CAREGIVER'S CARE BEHAVIOR IN CHRONIC ILLNESS CHILDREN UNDER 5 YEARS

กรวิภา แฝ้วพลสง 4936377 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ประสิทธิ์ ลีระพันธ์, Ph.D., มณฑา เก่งการพานิช, ปร.ด., วิภา เทียงธรรม, ส.ด. (การพยาบาลสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมของผู้ดูแลในการให้การดูแลเด็กป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี และปัจจัยที่กำหนด รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ดูแลเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาริบัติ จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งผ่านการพัฒนาและตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ ประเด็นข้อคำถาม ครอบคลุมตัวแปรด้านคุณลักษณะทางประชากร การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมดูแล การรับรู้ความรุนแรงของโรค และการได้รับการสนับสนุนจากสังคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตัวอย่างเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ และ ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการให้การดูแลเด็กป่วยโรคเรื้อรังที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีในเรื่องการติดตามการรักษา การให้ยา การฟื้นฟูสมรรถภาพ/กระตุ้นพัฒนาการ และการดูแลด้านจิตใจ โดยภาพรวมผู้ดูแลส่วนใหญ่มีระดับการดูแลอยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 74.4 รองลงมาอยู่ในระดับดีร้อยละ 22.2 และระดับไม่ดีร้อยละ 3.4 ส่วนผลกระทบต่อผู้ดูแลในการให้การดูแลเด็กป่วยโรคเรื้อรังที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี นั้น มี 4 ด้านได้แก่ ด้านการเงิน ความเป็นส่วนตัวและด้านจิตใจ โดยภาพรวมแล้วผู้ดูแลได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง สูงและต่ำ ร้อยละ 59.1 31.8 และ 9.1 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การรับรู้ความรุนแรงของโรคและการได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับพฤติกรรมการให้การดูแลเด็ก ($p < 0.05$) ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อโรงพยาบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดบริการส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมดูแลที่มีคุณภาพ ให้แก่ผู้ดูแลเด็กและการปรับปรุงสถานบริการได้ครบวงจรด้วย

คำสำคัญ : เด็กป่วยโรคเรื้อรังอายุต่ำกว่า 5 ปี / ผู้ดูแล / พฤติกรรมการดูแล

172 หน้า

CAREGIVER'S CARE BEHAVIOR IN CHRONIC ILLNESS FOR CHILDREN UNDER 5 YEARS**KORNWIKA PEAWPONSONG 4936377 PPH/M****M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCE****THESIS ADVISORY COMMITTEE : PRASIT LEERAPAN, Ph.D., MONDHA KENGGANPANICH, Ph.D., WEENA THIANGTHAM, Dr.P.H. (PUBLIC HEALTH NURSING)****ABSTRACT**

This study was survey research aimed at studying caregivers' care behavior in children with chronic illness under 5 years, and the factors that determined the behavior including the impacts on the caregivers. The sample was 176 caregivers who provided care for chronically ill children under 5 years who were hospitalized at Ramathibodi Hospital. The instrument used for data collection was the interview-schedule that was developed and tested for content validity and reliability at an acceptable level. The questions in the interview-schedule covered the variables in regard to socio-demographic characteristics, perceived self-efficacy to perform care behavior, perceived severity of disease, and social support received. Data were collected by interviewing each member of the sample individually. Data analysis was done by computing percentages, means, standard deviations, and relationship analysis was done by using the Chi-Square test and ANOVA.

The results showed that in general, most of the caregivers performed a "moderate" level of care behavior for these children in regard to treatment follow-up, medication, rehabilitation/stimulating development, and mental health care (77.4%), while 22.2 percent, and 3.4 percent performed at "good" and "not good" levels, respectively. Four aspects of the impacts of performing care behavior for children with chronic illness under 5 years on the caregivers were found as follows: work; finance; privacy; and mental health. The impacts were found to be at "moderate", "high" and "low" levels (59.1%, 31.8%, and 9.1%, respectively). Besides, it was found that the factors with regard to age, educational level, marital status, occupation, family's economic status, perceived severity of disease, and receiving social support related significantly with the quality of care behavior ($p < 0.05$).

The findings of this study can be beneficial for hospitals and related organizations who are responsible for promoting quality care behavior of caregivers of children with chronic illness, as well as for improving health service organizations to be come comprehensive.

KEY WORDS : CHRONIC ILLNESS CHILDREN UNDER 5 YEARS / CAREGIVER / CARE BEHAVIOR

172 pages